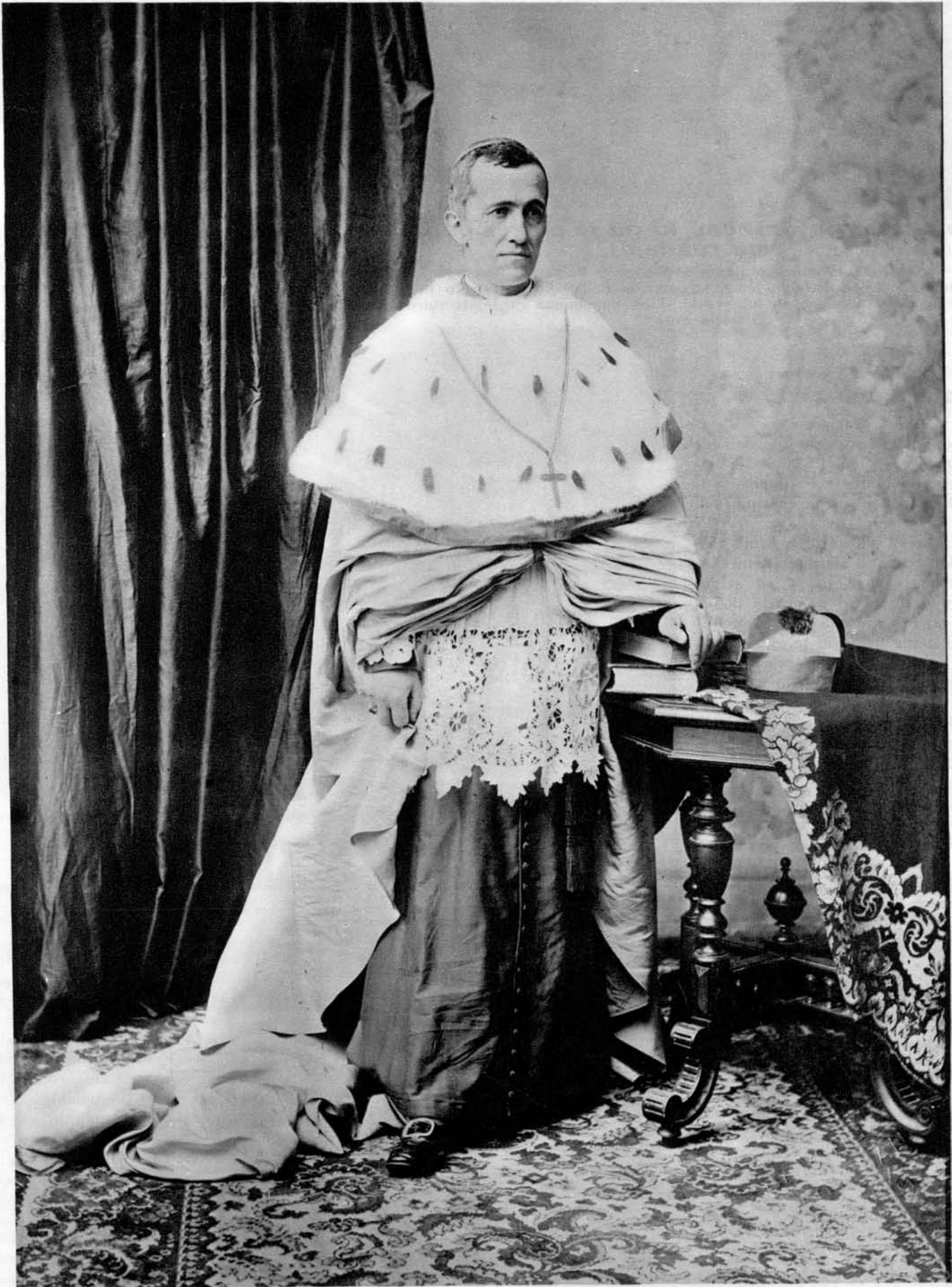

Ilustrirani Slovenec

Leto IV

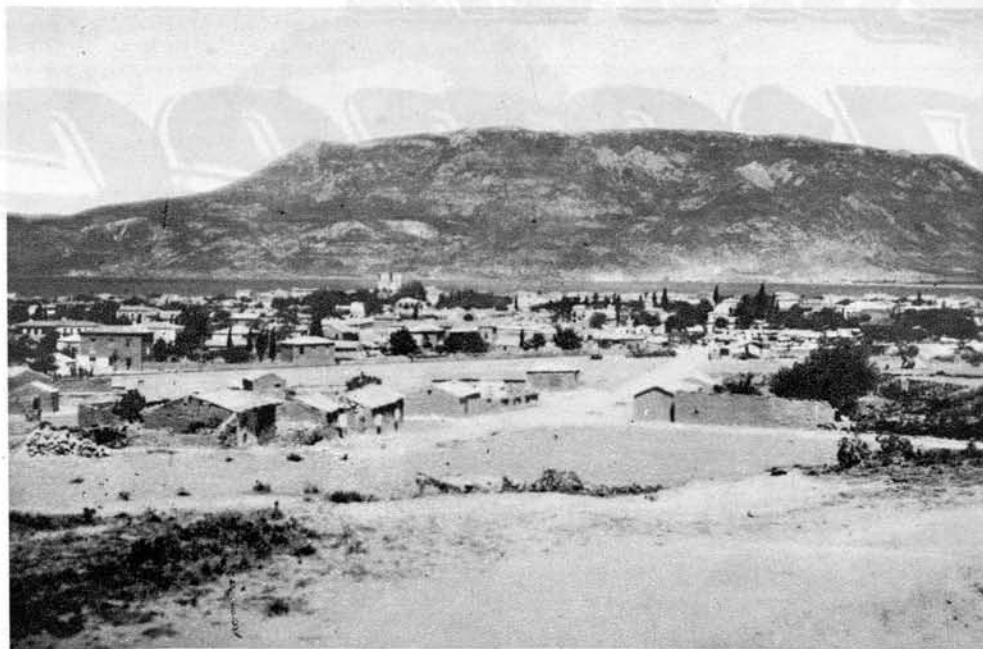
Tedenska priloga »Slovenca« (šf. 111) z dne 13. V. 1928

Štev. 20

Dr. Anton Bonaventura Jeglič

čigar 30 letnico višjega pastirstva obhaja ljubljanska škofija in z njo ves slovenski narod ta mesec, saj pomenjajo ta tri desetletja njegovega škofovanja ogromen napredek našega naroda na vseh poljih. Vladika je Slovencem to in še mnogo več nego Hrvatom Strossmayer. (Naša slika nam kaže visokega jubilanta ob nastopu njegovega škofovanja.)

Mesto Korint na Grškem, ki ga je potres popolnoma razdejalo

V zadnji številki smo poročali o groznem potresu v Bolgariji, katerega žrtve so se med tem še podvojile, toda že nekaj dni za bolgarsko katastrofo je zadela skoro slična tudi Grško ter ob tej priliki skoro popolnoma razdejala starodavno mesto Korint.

General Peter Wrangel

Dne 25. p. m. je umrl v Bruslju poveljnik nekdanje protiboljševiške „bele armade“ na Krimu, ki se je po svojem polomu rešila v Jugoslavijo in ki jo je šele pred kratkim tudi formalno razpustil. Njegove zemeljske ostanke prepeljejo baje v Jugoslavijo.

Na femenu zemlje

Sredi meseca aprila, ko je ves svet z napetostjo pričakoval usodo nemškega prekoceanskega poleta in ko se je italijanski general Nobile z Italijanom lastno gostobesednostjo in pozerstvom odpravljal na severni tečaj, so izvršili Američani brez najmanjšega hrupa novo letalsko bravuro. Štiridesetletni kapitan Wilkens, ki se je že od svojih mladih let dalje pečal z mislijo doseči severni tečaj in ki je leta 1910. spremljal tudi Shackletona na južni tečaj, je namreč prav na tistem preletel severni tečaj. Meseca januarja je že tretjič poizkusil izvršiti svojo namero, ki se mu je zopet ponesrečila, toda ni odnehal. Pripravil se je še četrtič in sedaj je šlo. Letel je z Alaske 22 ur na Spitzberge in pri tem končno veljavno ugotovil, da je na severnem tečaju samo vodovje, brez suhe zemlje. Njegovemu poletu pripisujejo velik pomen.

Moderni vozovi za smeti

Nedavno so se naši listi ostro pritoževali čez predpotopne vozove za smeti, ki smo jih prisiljeni še vedno gledati in prenašati po naših mestih. Ko je ulica najživahnnejša, meče voznik v odprt voz zaboj za zabojem smeti, pepela in drugih odpadkov in oblaki zagrnjajo mimoidoče, ki morajo vse to požirati.

V dokaz, da imajo po drugih mestih urejeno pobiranje smeti precej drugače, objavljamo danes (glej na levi!) sliko takega voza za smeti iz Potsdama v Nemčiji. Voz deluje skoro brez najmanjšega prahu, ga je jako lahko izprazniti in očistiti ter je jako prostoren. Ali bi ne bilo tudi pri nas bolj zdravo in cenejše uvesti tak način pobiranja smeti?

Opat Ludovik Knežić,

predsednik zagrebskega »Društva sv. Jeronima«, ki vrši med Hrvati slično poslanstvo kot naša Družba sv. Mohorja in ki obhaja letos svojo šestdesetletnico (začela je poslovati 30. IX. l. 1868).

Bratski bolgarski narod v sfiski in pomanjkanju:

Bolgarski ranjenci v potresnem ozemlju. Naša vlada in parlament sta se pokazala jako plemenita, ker sta nesrečnežem takoj nakazala 5 milijone dinarjev podpore, a tudi po drugih jugoslovanskih mestih so uvedli nabiranje podpor. Ponovno opozarjamo, da sprejema podpore tudi uprava našega lista.

Češki gostje na Bledu

Delegacija praškega občinskega sveta, ki je posetila 24. in 25. p. m. Slovenijo, je obiskala pred svojim odhodom tudi naš Bled, ki je napravil na vse goste čudovit vtis. Neprestano so zagotavljali, da je to najlepši košček zemlje, ki so ga videli in praški občinski svetnik župnik Tylinek, ki se kar ni mogel odtrgati od njega, je vzkliknil: »Ne hodimo odtod, tako lepo ne bo nikjer več.«

Češki bratje so bili z obiskom v Jugoslaviji izredno zadovoljni, ker so jih sprejeli povsod prav lepo, toda najlepše vtise so odnesli vendarle iz naše Slovenije, ki je niso mogli prehvaliti, razen tega so pa našli tu tudi celo vrsto starih sobojevnikov iz avstrijskih časov.

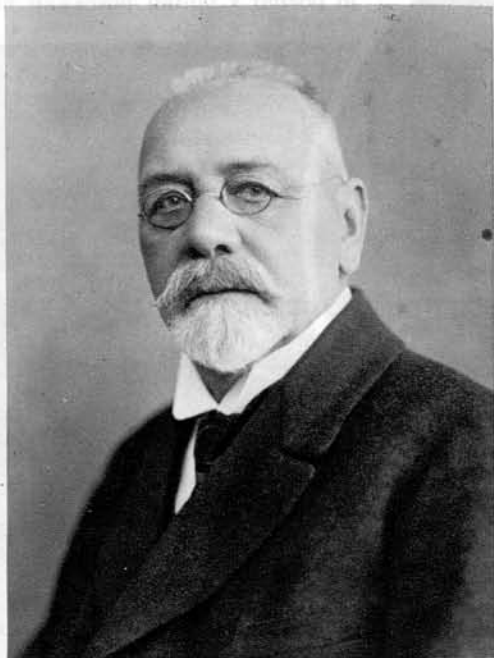
Naša slika nam kaže skupino čeških gostov s soprogo praškega župana dr. Baxe v ospredju, na desnem robu pa je videti ljubljanskega podžupana prof. Jarea z obč. svetnikom Krekom, ki sta jih spremljala. (Foto Lergetposer.)

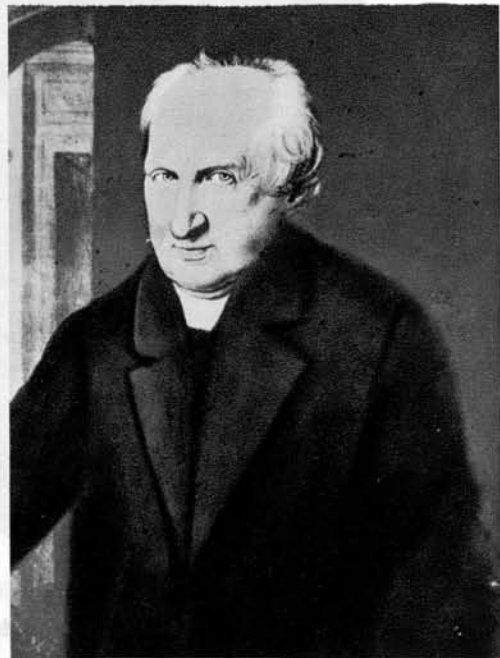
Slike k Slovenskemu biografskemu leksikonu

Juvančič Friderik
(*1873), slovníčar in prevajalec.

Jelovšek Gabrijel Viktor
(1858—1927), podjetnik in politik.

Hohenwart Franc Jož. Hanibal
(1771—1844), naravoslovec in muzejnik.

Trg Ljubno v Savinjski dolini z delom tamošnjih gozdov.

Med slovenskimi drvarji in sivarji

Ako se pelješ iz železniške postaje v Rečici na Paki s poštanim avtom v Logarsko dolino, opaziš na obeh bregovih Savinje močno smrekove gozdove, ki se razprostirajo od vznožij do vrhov vseh hribov in planin od Mozirja do Solčave. Nekako središče te doline je trg Ljubno in vsemu tamošnjemu prebivalstvu daleč naokrog je les glavni vir dohodkov. Okoličani so skoro sami drvarji, tržani pa skoro vsi splavarji in lesni trgovci.

Če hodimo po savinjskih gozdovih, bomo ponekod še našli smreke, dolge po 25 m, večina je pa razmeroma mladih, kajti kadarkoli pritisne na kmeta potreba, je njegova edina pot v gozd, kjer zaznamuje drevesa, ki bodo padla. Trgovec je hitro za petami, saj jih vse mrgoli. Najprej si ogleda drevesa, potem se ozre, kako jih bo najlaže spraviti do žage in kupčija je hitro sklenjena.

Trgovec seveda ne seka v svoji režiji, temveč se pogodi s kakim delovodjem, ta nabere drvarjev in hajdi v gozd. Tam si postavijo kolibo, eden kuha, drugi pa podirajo, klestijo in tešejo zdržema ves teden, da je veselje in le ob sobotah se vračajo na svoje domove, kjer preživijo nedelje, da začno v ponedeljek iznova krepki in poživiljeni. Posekana drevesa razžagajo na 4 m dolge »platanice«, jih ostržejo in olupijo, potem jih pa zvlačejo na primerem kraju na kup, da se do zime osuše, kajti spravljanje v dolino je najlaže pozimi. Istočasno zgrade iz slabih dreves do prve vode tudi nekake lesene jarke, »riže« imenovane, in pozimi, ko so te riže oledenele, spuščajo po njih hlode do vode, odkoder jih potem v časih, ko voda dovolj naraste, splavarijo do bližnje žage. Če je v bližini primerna voda, napravljajo časih tudi vodne riže, po katerih lahko potem spuščajo les že poleti. Kjer je pa svet raven in je gradnja riž nemogoča, pa morajo zvlačiti hlode do bližnje vode s konji po zmrzlem snegu.

V bližini žage, do katere so »platanice« namenjene, postavijo posebne »zalage«, da se na njih lovi les. Te napravijo tako, da zabijejo v en konec večje platanice dve nogi in take »stolice« postavijo potem eno poleg druge v vodo, a počez nalože druge »platanice« in »zalage«, ki vodi les k žagi, je gotova. Pri žagi zvlačijo in nalože hlode na kupe, ki so čisto višji nego žage same.

Na žagah, katerih je v bližini Ljubnega 27, razžagajo »platanice« v najrazličnejše deske. Manjše žage delajo le podnevi, večje pa neprestano. Okrog njih je vse živo, ker prihajajo ljudje vedno po odpad-

ke, s katerimi kurijo svoje peči. Pravo življenje pa nastane okrog njih šele tedaj, ko pridejo splavarji ali »flosarji«. Počivali so vso dolgo zimo, a spomladi, ko je voda dovolj narastla, pa hite vezat splave. V bližini žag se nahajajo namreč vedno tudi tako zvane »vezice«, to je kraj, kjer sestavljajo splave. Vez mora biti močno nagnjena proti vodi, da je sestavljen splav laže ziniti v vodi. Splav je 4 m širok in navadno kakih 10 m dolg, a njegova debelina se ravna po suhosti lesa.

Kadar voda dovolj naraste, spravijo na suhem pripravljene splave v vodo, jim pridrijo na vsak konec po eno veslo, nalože nanj še desk, kolikor menijo, da jih bo prenesel, nekaj drv za kurjavo, rezervno žico s katero splave sproti povezujejo, ker se je spotoma mnogo potrga in vse je pripravljeno za odhod. Če je voda ugodna, pridejo prvi dan do Radeč, kjer prvič prenočujejo, če je pa voda majhna, dosepejo komaj do Letuša. Šele v Letušu navadno naložijo na splav tudi slame za ležišča, zaboj s hrano in kar je še potrebnega, kajti do Letuša je preveč jezov. Pri Celju je Savinja že toliko velika, da lahko zvežejo po dva in dva splava skupaj, zato se vrne od tu polovica splavarjev domov, ostali pa krmarijo svoje »parnike« proti Zagrebu. Pod Zagrebom je kraj, ki ga nazivljejo splavarji Roglica in tu zvežejo zopet po več splavov skupaj, ki dosežejo na ta način širokost do 12 m in dolžino do 70 m. Na takem velikemu ostanejo potem trije ali štiri splavarji, ostali se pa odpeljejo s postaje Dolgo selo nazaj v Savinjsko dolino. Preostali z gospodarjem splava vred si šele sedaj preskrbe na splavu vse ugodnosti. Postavijo si iz desk kolibo, ki jim služi za kuhinjo in spalnico, časih si zgrade še uto za senčenje, na splav privale sodček vina, se dobro založe s hrano in sedaj se napotijo s splavom naprej proti jugovzhodu. Ustavljajo se le v večjih krajih, kjer prodajajo deske in če gre kupčija slabo, jo prijadrajo prav do Belgrada, kjer skušajo prodati ostanek, če jim pa izpodletti celo tu, jo pa mahnejo še naprej po Donavi, dokler ni prodana zadnja deska.

Vedno seveda ne gre tako gladko in idilično. Večkrat buti splav ob kak predmet v vodi, zadnji konec se potopi in ob takih prilikah je utonil že mnogi splavar, ki ni bil dober plavač. Zgodi se pa tudi, da se splav razbije in deske plavajo križem Save, ki jih Hrvatje pridno love in kradejo, a lastnik splava si ruje lase, ker je utrpel veliko izgubo. Fr. Š.

Splave ali „flose“ spravljajo v vodo.

Drvarji napravljajo lesen jarek

„riža“ imenovan, po katerem spuščajo pozimi v dolino posekane hlode.

Savinjska žaga

na kakršnih razžagajo del hlo dov v deske.

Na desni:

Kjer zaradi preravnega terena ne morejo napraviti „riže“, zvlačijo hlode s konji do vode.

Skupina splavov na Savinji.

Na levi:

Da bi vedno izsekavanje ne uničilo savinjskih gozdov, jih seveda sproti zopet zasajajo; dekleta, ki so se vrnila s planine, kjer so zasajala smrečice.

Verstva človeštva

Ni ga naroda na zemlji brez vere, ki pomenja spoznanje in čaščenje božanstva ter je neobhodno potrebna za nramno in socialno življenje že na tem svetu. Najnižje stoječe verstvo primitivnih narodov se izraža v čaščenju duhov, a najvišjo stopnjo verstva pomenja krščanstvo. Natančnega števila pripadnikov k posameznim verstvom ni mogoče določiti, toda približno je danes na zemlji 670 milijonov ali 58% vsega človeštva kristjanov (katoličanov 300 milij., protestantov 250 milij., pravoslavni 140 milij.), a približno 1100 milijonov ali 62% vsega človeštva pripada drugim veram (budistov in drugih vzhodnoazijskih ver 490 milij., mohamedancev 250 milij., brahmanov 240 milij. in ostalih 115 milijonov.).

Proučevanje verstev je izredno poučno in zanimivo, saj je to obenem proučevanje najintimnejšega duševnega življenja posameznih narodov. Kogar to

Iz indijskega verstva:

Voz bogov pri procesiji v mestu Madras.

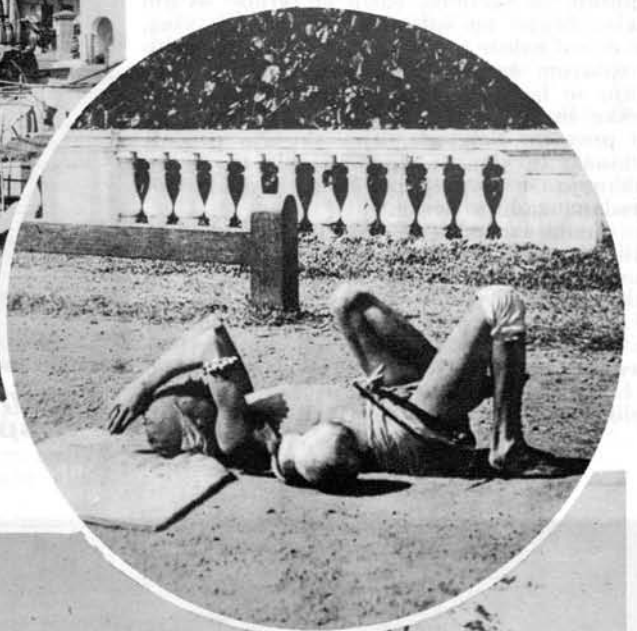
Na levi:

Na obrežju svetega Gangesa v mestu Benares

lepo je videti prekrasno indijsko arhitekturo, na levi palača princa Delhi, na desni „zlato svetišče“, ki ga Indijci posebno časte.

Spodaj:

Indijski svetnik v Kalkuti pri molitvi

vprašanje zanima, mu priporočamo zlasti znamenito delo Ant. Anwandererja »Die Religionen der Menschheit«, ki je izšlo nedavno pri znanem založništvu Herder & Co v Freiburgu in ki je eno najboljših tozadevnih del na svetovnem knjižnem trgu. Knjiga, ki se bere kakor povest, ima namen uvesti katoličana v poznavanje in razumevanje verstev vseh narodov ter ta svoj cilj tudi v polni meri dosega. Pisatelj nam postavi živo in nazorno pred oči instinktivno hrepenenje in stremljenje vseh narodov in vseh časov po resnici, po odgovoru na vsa zadnja vprašanja, po Bogu. Knjiga obsega 567 strani ter je razdeljena v: uvod, zgodovino verstev, naravna verstva, kulturna verstva in nadnaravna verstva, a dodana ji je še prezanimiva čitanka iz verskih knjig posameznih narodov. Razen tega je pridejan delu še pregleden zemljevid vseh glavnih verstev s statističnimi podatki.

Naše slike, ki so deloma posnete po tej knjigi, nam kažejo nekaj objektov in prizorov iz ver azijskih narodov, saj je Azija domovina vseh kulturnih verstev.

Tipično japonsko svetišče

ki stoji navadno sredi drevja, kar mu daje še poseben čar.

Na levi:

Lovska zanimivost

je gotovo lov s sovo na ptice roparice Ujeto in privezano sovo spusti lovec na primerno mesto na prostem, nakar se začne okrog nje hitro zbirati najrazličnejše druge ptice, izvemši golobov, ki opazujejo vso stvar navadno le oddaleč. Iz zračnih višin šineta k sovi večkrat tudi kragulj ali orel ter se zakadita v razjarjeno sovo. Ko se kragulj ali orel za kak trenotek toliko oddaljita, da ni v nevarnosti sova, lovec strelja.

(Foto Černe A.)

Na desni:

Izviren podstavek za zastavo

ki ga je izdelal za mariborsko veliko županstvo tamošnji ključavničar Vl. Schell.

ŠT. 20 K!TAJSKI PLAKAT

I. nagrada: Bežnik, NAROD, KI IZUMIRA, II. nagrada: ZEL IN PLEVEL.

Rešitev uganke v št. 18.

Tudi ta slika ima celo vrsto velikih in manjših napak; glavne so: 1. 12. decembra t. l. ni nedelja, 2. ob ½ 3 uri ni treba luči, 3. rozin ne hranimo v steklenicah, 4. špirita ne devljemo v papirnate vrečice, 5. za blagajno nam ne služi vreča, 6. klobas ne merimo z metrom, 7. tehtnici manjka ena skodelica, 8. plakat za milo je nezmisljen, 9. petroleja nimamo v zabojih, 10. v specerijski trgovini navadno ne vidimo dveh ur skupaj, 11. meseca decembra ni muh itd. Večina uganjalcev, katerih je bilo tudi to pot izredno veliko, je navedla še mnogo več napak.

Pravilnih rešitev smo prejeli 236, izžrebana pa sta bila: za I. nagrado Ivan Hotešek, železničar v Hrastniku, za II. nagrado Bračič Franc, gostilničar v Novi vasi pri Ptujju.

Več pravilnih rešitev smo morali izločiti iz žrebanja, ker ni bil priložen kupon iz ostalega »Slovenca« ali ker na rešitvah ni bil označen točen naslov.

Kdo ga bo prebral?

Sergej Münzloff:

Car Berendej.

(Povest iz sibirskega pragozda.)

1. POGLAVJE.

— Očka prihaja: glej, da te ne bo smuknil! — je odgovoril Grigorij. — Skoči hitro, Nilka, otvori vrata!

Dolgopetnik je planil kakor zajec po sneženih zametih, Grigorij pa je odprl z jelenovo kožo prevlečena vrata in izginil v sopari kakor v oblaku.

V nizkih sobicah je bilo toplo in svetlo. Solnčni žarki so lili kakor zlat potok skozi lahke zastore ob malih okencih ter lazurno vzplamtevali v poliranih, z rdečimi cveticami poslikanih pečeh, dveh ogledalih z mahagonijevimi okvirji in v upognjenih naslanjalih pohištva iz istega lesa, ki je težko počivalo ob stenah.

Saj Ananjevih niso bili kaki pritepenci: starinski trgovci so bili, še pod matuško Katarino II. so se bili zasedrali v Krasnem Jaru². Vse reči, ki so jih imeli doma, so bile starinske, pa so služile sto in sto let. Kaj bi še govorili o božjem blagoslovu

² Prvotno ime poznejšega mesta. Jar je strmina ali tolmun v reki. Krasni pomeni 1. rdeč, 2. lep, krasen.

— svetih podobah! Vsak krasni kot v poljubni kamrici bi zadostoval za celo molilnico: pravi pravcati ikonostas bi se dal zgraditi s temi podobami!³. Vse ikone⁴ so bile delo starinskih strogih mojstrov, v kovanih srebrnih okvirjih in oblekah. Po nekaterih so sijali dragulji kakor lučke, druge pa so bile vse vezene z biseri. Matvej Palič je bil staroverec, pristaš vetkovske verske občine⁵. Vse je bilo spodobno in mirno v njegovi hiši. Gospodinjstvo pa mu je vodila sestra Glafira, ponosna in neizprosna: ni se marala omožiti, rajši je ostala dekle. Zastavna je bila prav tako kakor ošabna. Visoka in ravna je bila videti kakor kaka trdnjava.

Sicer je imel Matvej Palič tudi ženo, Pelagejo Grigorjevno, a ta se ni vtikala v gospodinjstvo in se ni za njo skoro nihče zmenil: tako je bila pohlevna in krotka. Vsakomur, ki ga je srečala, se je nasmehnila in povedala karkoli prijaznega. Po mestu so jo opravljali, da se ji je zmešalo, ker se je bila nekoč hudo prestrašila: v noči, ko je bila

³ Staroverci niso smeli imeti cerkve do leta 1905, ter so izhajali z domačimi molilnicami. Ikonostas je stena, ki loči pri pravoslavni oltar od ostale cerkve.

⁴ Svete podobe v pravoslavni hišah.

⁵ Vetka blizu Staroduba je dolgo bilo središče za popovce, staroverce, ki so ohranili duhovščino. Stala je na ozemlju takratne Poljske in je zaprla samostan Katarina II. leta 1764.

Modni kofiček

Moda

Biti moderno oblečen, je enostavno zahteva časa. Le velik genij ali velik bogataš sme to zahtevano danes brez škode za svoj ugled, za prospeh svojih koristi prezirati. Že zavest sama, da smo lepo oblečeni, da nam obleka dobro pristaja, nas osrečuje, vzbuja v nas samozavest in nam tako pomore do svobodnejšega gibanja, do učinkovitejšega, simpatičnejšega nastopa.

Pri vsem tem bi se ženske nikdar ne smele slepo pokoriti modi, ampak zelo premišljeno in skrbno odbrati in prilagoditi sebi le najprimernejše. Ne le, da mora pametna ženska vsako modno pretiranost, vsako očito neokusnost in zlasti vse, kar se ne strinja z ženskim dostojanstvom, brezpogojno odbiti; marveč si mora biti tudi vsaka ženska v svesti, da ni vse za vse, da ne pristojata meni, kar pristojata kakim drugi. Glavna zahteva, da smo elegantni in da se v obleki res dobro počutimo, je, da si izberemo blago in kroj, ki se prilagaja prav in ravno naši lastni osebnosti.

Zato je treba vsekakor naravnega okusa in izkušnosti. Katera tega obojega nima, naj si izbere vsaj zanesljivo, izvedeno šiviljo, katere okusu se bo mogla zaupati.

Letošnja pomladanska moda, v kolikor se tiče dopoldanske obleke, je tako enostavna, da pač lahko vsaka pravo zadene. Brhka sportna obleka — in to je kroj za dopoldan, za izlete in potovanja — brez izjeme dobro pristaja, da je le res strokovnjaško ukrojena. O taki obleki velja, da je tem lepša, čim več in čim dalje jo nosiš. V njej se počutiš kakor doma, denar zanjo se res izplača.

Jasno pa je, da se elegantno ženstvo na izprehodu in pri obiskih ne bo zadovoljilo s temi golimi, enostavnimi črtami, ki jih predpisuje točasna moda. Dejansko se istočasno napoveduje najobširnejša uporaba okrasov.

Med prve štejejo ročna dela iz svile in volne. Moderna vezena dela so večinoma stilizirana in le redko naturalistična. Pogosto vidimo strogo ornamentirane cvetne vzorce.

Poleg ročnih vezenin pa seveda ne manjka vezenin, izdelanih na stroju.

Lepe so tudi vezenine iz trakov in port. — Manj splošno uporabne so vezenine iz biserov. Vendar jih sedanja moda zelo vsiljuje, in to ne samo za večerne, marveč tudi za popoldanske obleke. Vsekakor pa se ne uporabljajo stekleni biseri, marveč medli porcelanasti ali iz krede.

S tem pa letošnji okraski še niso izčrpani, marveč jih je še legijon iz najrazličnejših snovi, ki jih more le fantazija najti. Tako n. pr. majhne školke, pisane kocke iz lesa, barvni obročki iz porcelana, drobne cvetke iz slonovine itd.

Poglavje zase so različne aplikacije, ki so bodisi ročno ali strojno delo.

Na naši sliki kaže prvi model kostim z vrhno jopico, vezeno na roko. Barvo blaga si moremo predstavljati kot nežno beže, vezenine pa v pisanih barvah.

Na drugem modelu je vezen samo jumper, in to na stroj; plisirano krilo v dveh volanah je brez okrasov. Pač pa je obrobjen z enako strojno vezenino kakor jumper tudi plašč — paletot. Tak plašč je tudi za večer in k vsaki obleki.

K tem modelom se nosijo skoraj izključno samo široki slamniki ali kombinirane oblike iz slame in klobučevine; klobuk je praviloma temnejše barve nego obleka, kakor se sploh daje prednost kontrastu v barvi klobuka in obleke.

Skrinjica za šivanje

Je neobhodno potrebna tako na letovišču kakor na potovanju sploh. Obsega naj pa le najpotrebnejše: svilene niti raznih barv, bel in črn sukaneel, šivanec in škarjice.

Naša slika nam kaže tak šivalni etui. Če je šivalna skrinjica večje oblike, se da v spodnjem prostoru lepo uporabiti kot shramba za priprave, ki jih rabimo za čiščenje čevljev: kremo, krtačke in volneno krpo.

Pikaste modne svile

morajo biti čim enostavnejše, da pride tkanina, ki je sama ob sebi krasna, do polne veljave.

Pisane svilene tkanine so si silno hitro osvojile trg, a najbolj priljubljeni so pikasti vzorci, ki učinkujejo vselej.

Temelj svile je navadno svetel, pike pa so temnejše barve. Obratno razmerje je mnogo manj učinkovito. Posebno lep vzorec dajo temnoplave ali črne pike na belem ali beže temelju. Zanimivi in privlačni so mnogobarvni vzorci: po sviletem temelju čisto nepravilno razpršeni rdeči, modri in zeleni 'konfeti'.

dobila prvenca, Grišo, je bil izbruhnil pri njih v hiši požar. Bog ga vedi, ali je bilo kaj resnice na tej govorici! Četudi je bila malo zmešana, niso mogli ljudje na njej prav nič zapaziti drugega razen one blagosti.

Matvej Palič sam pa jo je tako ljubil in negoval, da se ni niti enkrat zadržal nad njo. Pa kaj bi tudi kričal, ko je bila revica tako drobna? Saj če bi tudi samo pihnil vanjo, bi se že zaletela v zid! Bil je namreč Matvej pravi hrust, za glavo večji od vsakega drugega. Lahko bi jo bil vso skrtil kar v svoji mogočni bradi!

Sploh ni imel Matvej Palič navade, da bi koga ošteval in kregal. Zabliskal je samo z očmi in naježil goste obrvi, pa se je že vsak takoj potrudil, da bo vse v redu! Saj je bil gospodar hudo močan: strl je konjsko podkev kakor navadno presto! Sin Grigorij je bil njun edinec. Teta ga je ljubila kakor dušo. Bil je še drobno dete, ko ga je že skoro odvezla materi. Spal je v njeni kamrici in ves dan se je sukalo s pestunjo okrog nje. Pelageje Grigorjevne to menda ni bolelo. Včasih se je oglašila pri svakinji v kamrici, sedla, pogledala, kako se dete igra, ga pobožala, se vsem nasmehnila in zopet odšla v svoje sobe. Tam pa je vedno snažila v samoti srebro svetih podob ali pa je kar tako sedela in neprestano gledala nebo ter goré skozi

okno. Opravljala je v hiši tudi službo božjo. Molitve je znala tako, da ji ni bil kos tudi vsak ubegel pop.⁶

Ta dan se je pripeljal Matvej Palič hudo mrk domov. Velel je, naj mu takoj pokličejo Vedeneja, sam pa je šel v sobo in sedel kakor živa gora k hrastovi mizi.

Vedenej Savič je bil pri njem za glavnega poslovodjo. Bil je že priletel in resen mož. Davno bi bil moral sam postati samostojen trgovec, da ni imel vedno čudne smole. Za druge je kopicil denar, ki je tekkel skozi njegove roke, kakor voda po žlebu; če je pa sam kaj hotel zaslužiti, so mu zdrknili novčiči kakor v luknjasto rešeto, pa jih ni bilo več! Nikar ne mislite, da ga je razmetaval tja v en dan, ne, a menda mu ni bila sojena sreča, kaj se hoče!

Zadnjič jo je poskusil kako leto dni poprej. Za vse premoženje, ki ga je menda pet let kopicil v mošnjček, si je nakupil več voz zmrzlih rib in s tem natovoril barko, da bi jo Jenisej ponesel navzdol. A takrat, pomladi, se je talil sneg, reka je bila hudo visoka. Nekoč, ponoči, so se utrgali konopci barke in se je razbila v trske ob čeri! Ves Savičev denar je dobil povodni mož za priboljšek!

(Dalje prih.)

⁶ Staroverci, ki niso smeli imeti cerkve, so molili doma, seveda ne da bi sami maševali. Niso imeli škofov in so morali izhajati s popi, ki so se izneverili državnim cerkvi.